

vergadering **C134**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs

van 8 februari 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over een betere preventie en coördinatie ter voorkoming van arbeidsongevallen op school – 906 (2017-2018)	3
VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de ontwikkelcommissies voor de eindtermen – 945 (2017-2018)	7
VRAAG OM UITLEG van Ann Brusseel aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de renovatie van het Koninklijk Conservatorium van Brussel – 983 (2017-2018)	13
VRAAG OM UITLEG van Jo De Ro aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het advies van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) over het M-decreet – 1014 (2017-2018)	17

VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over een betere preventie en coördinatie ter voorkoming van arbeidsongevallen op school – 906 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Paul Cordy

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, minister, waar personeel wordt tewerkgesteld, zijn arbeidsongevallen mogelijk, en dus komen er ook op scholen arbeidsongevallen voor. In 2016 werden 5622 ongevallen met personeelsleden geregistreerd op de school of het centrum zelf, en 1818 ongevallen op weg naar school of tijdens een dienstverplaatsing. Dat blijkt uit het antwoord van de minister op mijn recente schriftelijke vragen. Ook als men dat getal afzet tegenover het grote aantal personeelsleden op school, is dit nog altijd veel.

Als bedenking bij de cijfers gaf de minister in haar antwoord mee: "Binnen het convenant Preventie en Bescherming in het Vlaams Onderwijs, afgesloten tussen het departement Onderwijs en Vorming, de onderwijsinspectie, de onderwijsverstrekkers en de federale overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (WASO), worden verschillende initiatieven ontwikkeld ter bevordering van de veiligheid van onderwijspersoneel. Het uitwerken van het lokaal preventie- en veiligheidsbeleid behoort tot de autonomie en verantwoordelijkheid van de onderwijsinstelling zelf."

Het klopt dat elke school een preventie- en veiligheidsbeleid ontwikkelt, en de preventieadviseurs spelen hierbij een belangrijke rol. Het lijkt mij interessant om hen nog sterker te helpen en te begeleiden bij het terugdringen van arbeidsongevallen.

Minister, ik heb een bijzonder grote waardering voor de preventieadviseurs in onze scholen. Ook in het verleden, in vorige legislaturen, heb ik daar meermaals mijn waardering voor uitgedrukt en er vragen over gesteld.

Loopt de evolutie van het aantal arbeidsongevallen in het onderwijs gelijk met die in andere sectoren? Is het wenselijk om de beleidsmaatregelen inzake preventie in andere sectoren te analyseren om ze zo mogelijk ook te gebruiken in de onderwijssector? Op welke manier kunnen de preventieadviseurs in de specifieke context van het onderwijs bijdragen tot vermindering van het aantal ongevallen? Zijn hiervoor gerichte bijkomende beleidsmaatregelen nodig of wenselijk? Zo ja, welke? Of zijn er bepaalde zaken die nu reeds gebeuren die opnieuw onder de aandacht moeten worden gebracht van de onderwijsinstellingen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer De Meyer, ik beantwoord de twee vragen tezamen. De dienst arbeidsongevallen van het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI) behandelt de arbeidsongevallen van het onderwijspersoneel. Deze dienst staat onder andere in voor de erkenningen en de verwerking van de consolidatiebeslissingen door Medex voor alle personeelsleden uit de onderwijsinstellingen die het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming betaalt en de contractuele personeelsleden van het gemeenschapsonderwijs, de autonome hogescholen en alle personeelsleden van de Universiteit Gent.

Ook cijfers over het totaal aantal arbeidsongevallen worden op nationaal niveau geregistreerd en zijn raadpleegbaar bij Fedris, het Federaal agentschap voor beroepsrisico's. Deze gegevens bevatten onder andere de frequentiegraad van de

arbeidsongevallen per activiteitssector. De frequentiegraad is de verhouding van het totale aantal ongevallen op de arbeidsplaats met de dood of een volledige ongeschiktheid van ten minste een dag tot gevolg tot het aantal uren blootstelling aan het risico, vermenigvuldigd met 1.000.000 om een werkbaar cijfer te krijgen. Ik weet niet of u mee bent met die formule...

De frequentiegraden kunnen per onderwijsniveau opgevraagd worden, maar het betreft hier gegevens op nationaal niveau. Er kunnen dus geen specifieke cijfergegevens voor het Vlaams onderwijs opgevraagd worden. Op nationaal niveau stellen we bijvoorbeeld vast dat de frequentiegraad voor het lager onderwijs gemiddeld 15,53 bedroeg en voor het secundair onderwijs 18,17. Voor het aso bedroeg dit in detail 17,37 en voor het technisch, beroeps- en buitengewoon secundair onderwijs 24,61. Ter vergelijking, voor de sector ziekenhuizen bedroeg de frequentiegraad in 2016 13,1, maar ook binnen deze sector zijn er veel verschillen, bijvoorbeeld algemene ziekenhuizen versus psychiatrische ziekenhuizen. Dat zijn dus nationale cijfers en geen specifiek Vlaamse cijfers.

Zoals u zelf aangeeft, zijn arbeidsongevallen op plaatsen waar mensen tewerkgesteld worden steeds mogelijk. Het komt er uiteraard op aan om arbeidsongevallen zo veel mogelijk te vermijden. Dat is uiteraard de verantwoordelijkheid van de werkgever of het schoolbestuur. De preventie van arbeidsongevallen is een van de belangrijkste onderdelen van het welzijnsbeleid dat iedere werkgever en dus ook elk schoolbestuur moet uitwerken en toepassen. De risico's waaraan de werknemers worden blootgesteld, moeten worden opgespoord en zo volledig mogelijk worden uitgeschakeld. Dit moet onder meer gebeuren door middel van een risicoanalyse en het nemen van de daaruit voortvloeiende preventiemaatregelen.

Na een ernstig arbeidsongeval moet de preventiedienst van de betrokken school altijd een onderzoek naar de oorzaken ervan uitvoeren, met de bedoeling de nodige preventiemaatregelen voor te stellen om een herhaling van een dergelijk ongeval te voorkomen. De schoolbesturen zijn, zoals gezegd, verantwoordelijk voor de uitbouw van een integraal preventie- en welzijnsbeleid.

Het Ministerie van Onderwijs probeert de onderwijsinstellingen zo goed mogelijk te ondersteunen bij het uitwerken van hun veiligheidsbeleid via het convenant Preventie en Bescherming in het Vlaams Onderwijs. Dit convenant werd in 2010 ondertekend door het departement Onderwijs en Vorming, de onderwijsinspectie, de onderwijsverstrekkers en de federale overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (FOD WASO).

De doelstellingen van het convenant zijn: ten eerste, een volwaardige integratie van het welzijnsbeleid op het werk nastreven, enerzijds voor schoolbesturen in hun hoedanigheid als werkgever en anderzijds op het terrein van de door hen verstrekte opleidingen; ten tweede, een solide samenwerking en wisselwerking tot stand brengen tussen de vertegenwoordigers van het onderwijs en de FOD WASO om zo onze onderwijsinstellingen voldoende te ondersteunen; ten derde, een gestructureerd overleg tussen de betrokken partijen tot stand brengen over de toepassing in het onderwijs van de regelgeving waarvoor FOD WASO bevoegd is.

Voor de uitvoering van het convenant werd een begeleidingscommissie opgestart met als opdracht de opvolging van de naleving van het convenant; het coördineren van de organisatorische aspecten; de begeleiding van de instellingen; technische adviesverlening; en het kanaliseren van de communicatie tussen de partijen.

Binnen het convenant zijn er ad-hocwerkgroepen opgericht om complexere thema's onder specialisten uit te klaren en van daaruit voorstellen naar de commissie te formuleren. Het grote voordeel van deze ad-hocwerkgroepen is dat de onderwijskoepels en het GO! mee aan tafel zitten en betrokken worden.

De vertegenwoordiging van de FOD WASO en van experts buiten de onderwijswereld in de begeleidingscommissie en de verschillende werkgroepen, zorgt er ook voor dat preventiemaatregelen, uitgewerkt in andere sectoren, ook binnen onderwijs kunnen worden toegepast. Daarvoor bestaat een handleiding die door de FOD WASO erkend wordt als voorbeeld van goede praktijken.

Mijnheer De Meyer, mijn antwoord is heel technisch, maar dat was uw vraag ook. Wat de cijfergegevens betreft kan ik niet volledig zijn, gewoonweg omdat de cijfers niet gedetailleerder bestaan.

Jos De Meyer (CD&V): Minister, ik had al heel wat cijfers gekregen in antwoord op mijn schriftelijke vraag.

Ik wil drie elementen aanbrengen. Gelukkig zijn de ongevallen in de onderwijssector eerder van lichte aard. Jammer genoeg zijn er toch heel wat met een licht blijvend letsel, in tegenstelling tot de ongevallen op weg naar school of op weg van school naar huis. Hier is natuurlijk de verantwoordelijkheid van de scholen geringer, maar die van steden en gemeenten veel groter. Belangrijk is dat in elke stad of gemeente specifieke aandacht bestaat voor schoolingangen en de verkeerscontext daar.

Wat me wel interesseert voor het onderwijs, minister, en dat bleek voor een deel al uit uw antwoord, zijn de verschillen. Voor het basisonderwijs en het aso zijn er minder ongevallen, in het tso en het bso zijn er meer. Dat is niet verwonderlijk. Het zou interessant zijn om te weten in welke context die ongevallen gebeuren. Zijn dat ongevallen in praktijklessen, in lessen lichamelijke opvoeding of in labo's? Zo zouden preventie-adviseurs meer gericht kunnen werken op de contexten die de meeste risico's inhouden.

Deze vraag is ook een vorm van waardering voor het werk dat die preventie-adviseurs op onze scholen verrichten. Als je praat met deze mensen kom je tot de conclusie dat ze hoe dan ook een sterke inzet hebben en heel waardevol werk presteren. Mochten we nog iets beter kunnen lokaliseren in welke context de meeste ongevallen gebeuren, dan zouden we de preventie nog kunnen versterken.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, elk arbeidsongeval is er één te veel. De Waaslandhaven ligt in mijn achtertuin en ik bezoek daar heel wat bedrijven. De meeste arbeidsongevallen gebeuren in chemische bedrijven, of toch zeer veel, in de administratieve gebouwen. Bijvoorbeeld mensen houden de leuning van de trap niet vast, en vallen van de trap. Het is een bizar gegeven maar daar gebeuren vrij veel arbeidsongevallen in een relatief gevaarlijke omgeving. In de rest van het bedrijf worden de mensen hard gedrild om op te letten. In dat kader, minister, heb ik bijkomende vragen.

Hebt u zicht op het aantal mensen dat arbeidsongeschikt, geheel of gedeeltelijk, of invalide blijft na een arbeidsongeval in de onderwijssector? Het is niet zo dat de andere ongevallen, die niet gepaard gaan met invaliditeit, niet belangrijk zijn, maar deze categorie van ongevallen heeft wel een veel grotere impact. Iemand die zijn voet verzwikt, kan na een week of vier, vijf terug aan het werk. Dat is iets heel anders dan iemand met blijvende arbeidsongeschiktheid. Ik zou in de cijfers graag een beetje differentiatie krijgen.

Hebt u zicht op het aantal ongevallen waarbij een derde betrokken is? Deze vraag is bij AGODI te bekijken, omdat je bij een arbeidsongeval ook een subrogatieverklaring moet afleggen. Dat wil zeggen dat AGODI mag terugvorderen indien er een aansprakelijke derde is. Daar kunnen we wel uit afleiden in welke mate er al dan niet een betrokken derde is.

Kunnen we in die arbeidsongevallen – dat kan AGODI ook denk ik – een onderscheid maken tussen lesgevend en ondersteunend personeel?

De scholen beschikken ook over heel wat poetspersoneel en mensen die technische klussen uitvoeren. Kunnen we dat onderscheid maken? Kunnen we ook het onderscheid maken tussen het buitengewoon onderwijs en het gewoon onderwijs? Op die manier kunnen we wat zicht krijgen op de cijfers en weten op welk punt we al dan niet gerichte campagnes kunnen voeren.

Ik stel soms vast dat de preventieadviseurs hier keihard aan werken, maar er soms zelf ook compleet zot van worden. Ze zeggen dat men een bril moet opzetten als men slijpt, maar het antwoord is dan dat het maar voor even is. Als dan even wordt weggekeken, kan toch een ongeluk gebeuren en kan een metaalsplinter in het oog belanden, met alle gevolgen van dien.

Minister, ik dank u alvast voor uw verdere verduidelijking of toelichting.

Paul Cordy (N-VA): Minister, ik heb nog een kleine aanvullende vraag. In welke mate omvat de preventie ook aandacht voor slachtofferhulp bij leerlingen? Ik verklaar me nader. Als een praktijkleerkracht slagerij zijn hand in een vleeshak-machine steekt, kan ik me voorstellen dat dit ook voor de leerlingen vrij traumatisch is. (*Rumoer*)

In welke mate voorziet de preventie hierin?

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Daniëls, wat de cijfergegevens betreft, stel ik voor dat u een schriftelijke vraag stelt. Ik kan bij de administratie nakijken wat ik kan krijgen, maar u moet begrijpen dat ik die cijfers niet uit het hoofd ken. De heer De Meyer heeft al heel wat cijfers opgevraagd. Misschien moet u eens kijken naar de antwoorden op zijn schriftelijke vragen. Dit lijkt me typisch een onderwerp voor een schriftelijke vraag, want het antwoord kan dan in de toekomst altijd worden geraadpleegd.

Mijnheer Cordy, u hebt nog een aanvullende vraag gesteld. Ik moet dat eens bekijken. Ik ga ervan uit dat dit in het algemeen beleid wordt opgenomen. Ik moet het eens nakijken.

Mijnheer De Meyer, misschien heb ik geen antwoord gegeven op uw globale vraag. U hebt in uw vraagstelling verklaard dat er geen daling van het aantal ongevallen is. Op zich klopt dat. Het absolute aantal is niet gedaald. Ik heb u echter de moeilijke formule voor de frequentiegraad gegeven. De frequentiegraad is de verhouding tussen het absolute aantal arbeidsongevallen en het aantal uren tijdens dewelke mensen aan het risico zijn blootgesteld. De leerlingenaantallen stijgen immers mee. Het is interessant dat we tussen 2012 en 2016 een procentuele daling met bijna 29 procent zien. Hoewel het absolute aantal niet is gedaald, moeten we naar de verhouding kijken op basis van de formule die ik u in begrijpend lezen heb proberen voor te lezen. We zien een daling.

We hebben de vergelijking gemaakt met de sector van de menselijke gezondheidszorg en met de sector van de maatschappelijke dienstverlening en huisvesting. Daar zien we respectievelijk een daling van 14 tot 12 procent en van 17 tot 15 procent. In het onderwijs daalt dit van 10 tot 7 procent. Dit betekent dat er voor alle sectoren een daling is met ongeveer 14 procent en dat de daling in het onderwijs sterker is dan in alle sectoren samen.

Dit zou eigenlijk kunnen aantonen dat onze preventieadviseurs zeer goed werk leveren en dat de scholen op dit vlak een zeer goed beleid ontwikkelen. Zo eindig ik met uw woorden. U hebt verklaard een grote appreciatie te hebben voor het werk dat onze preventieadviseurs leveren. Deze cijfers tonen de grote meerwaarde aan van wat zij in onze scholen presteren.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Ik ben het volledig eens met de conclusie van de minister.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de ontwikkelcommissies voor de eindtermen – 945 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Paul Cordy

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Voorzitter, op 17 januari 2018 hebben we tijdens de plenaire vergadering een belangrijk decreet goedgekeurd, namelijk het decreet tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en de Codex Secundair Onderwijs, wat onderwijsdoelen betreft, en tot wijziging van de decreten Rechtspositie onderwijspersoneel, kort samengevat, het kaderdecreet betreffende de eindtermen.

In dit decreet staat geschreven dat de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen worden geformuleerd in functie van zestien sleutelcompetenties. Voor de ontwikkeling van de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen stelt het decreet dat de Vlaamse Regering een of meerdere ontwikkelcommissies samenstelt die ten minste bestaan uit leerkrachten uit het basis- en secundair onderwijs, vertegenwoordigers van het Gemeenschapsonderwijs en van de verenigingen van schoolbesturen van het gesubsidieerd onderwijs en vak- en andere experts uit het hoger onderwijs.

Minister, in uw antwoord op mijn schriftelijke vraag 184 van 15 december 2016 hebt u de voorlopige samenstelling van de ontwikkelcommissies en van de valideringscommissie gegeven, want het ontwerp van decreet was toen uiteraard nog niet goedgekeurd. Ter herinnering, de valideringscommissie zal toezien op de consistentie en de evalueerbaarheid van de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen. In uw antwoord hebt u aangegeven dat momenteel zeven ontwikkelcommissies zijn samengesteld. Blijkbaar worden een aantal van de zestien sleutelcompetenties geclusterd. We hebben ook vernomen dat enkel de leerkrachten van de eerste graad rechtstreeks door de lerarenverenigingen zijn aangeduid. De vertegenwoordigers van het basisonderwijs en van de tweede en derde graad zijn rechtstreeks door de onderwijskoepels aangesteld.

Waarom en door wie is gekozen voor een clustering in zeven ontwikkelcommissies? Waarom zijn er geen zestien ontwikkelcommissies?

Decretaal is bepaald waaruit de samenstelling ten minste bestaat. Waarom zijn in een aantal commissies geen extra vakexperts of, in het geval van een clustering, geen vakexpert opgenomen?

Wat is uw reactie op het feit dat enkel de leerkrachten uit de eerste graad rechtstreeks door de lerarenverenigingen en de overige leerkrachten door de koepels worden aangeduid?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Daniëls, u hebt heel terecht en correct het decreet geciteerd waarbij u zegt dat er een of meerdere ontwikkelcommissies kunnen worden samengesteld. We hebben gekozen voor een clustering in zeven commissies. Een belangrijke kanttekening is misschien: die zeven commissies

zijn aan het werk maar maken wel aparte eindtermen per sleutelcompetentie. Het is dus niet de bedoeling om tot geclusterde eindtermen doorheen sleutelcompetenties te komen. We willen dus apart per sleutelcompetentie ook een set aparte eindtermen.

Waarom hebben we geclusterd en hebben we er geen zestien gemaakt? Er was eerst en vooral de grote zorg voor coherentie. Tussen een aantal opgenomen sleutelcompetenties bestaat een grote inhoudelijke samenhang. Als we bijvoorbeeld kijken naar de competenties op het vlak van lichamelijk, geestelijk, emotioneel bewustzijn en op het vlak van lichamelijke, geestelijke en emotionele gezondheid en zelfbewustzijn en zelfexpressie, zelfsturing en wendbaarheid, dan bestaat er een samenhang. Als je dan niet een beetje samenhangend nadenkt, dan zou het wel eens kunnen dat je eindtermen hebt waaraan je nog enorm veel werk hebt om overlap en redundantie te vermijden. We willen zuivere, sobere eindtermen. Ze komen dus per sleutelcompetentie, maar we willen wel dat ze inhoudelijk consistent zijn met elkaar, en niet dat ze, zoals vandaag, elkaar overlappen of niet – ik ga niet zeggen tegenspreken – volledig coherent zijn.

Die clustering heeft dus een aantal inhoudelijke voordelen maar zoals ik al zei, is het sowieso de bedoeling om ze dan terug te hangen aan elke sleutelcompetentie apart.

Het werken met een beperkt aantal commissies – er is lang over nagedacht, want tussen een en zestien zit natuurlijk een heel groot verschil – lijkt een goede werkwijze te zijn die er ook toe leidt dat men efficiënt kan werken en dat men ook een goed tempo kan ontwikkelen.

Decretaal is bepaald dat er 'ten minste' een aantal experts in moeten zitten. Wat is het werk van de ontwikkelcommissies? De ontwikkelcommissies hebben de opdracht om eindtermen inhoudelijk vorm te geven. Hierbij is inhoudelijke expertise uiteraard van bijzonder groot belang, zowel voor de vertegenwoordigers vanuit het hoger onderwijs als bij de vertegenwoordigers van de leraren en de koepels. We moeten er ook over waken dat de ontwikkelcommissies geen vergaderingen zijn van vijftig vrouwen en mannen en dat er hele lange discussies ontstaan.

Vandaar dat we gepoogd hebben om – zoals ik al aangaf in het antwoord op uw schriftelijke vraag – te werken met commissies met acht vertegenwoordigers van onderwijskoepels en GO!. Het gaat om enkele 'generalisten' die het proces als geheel volgen, maar ook om inhoudelijke specialisten. Er zijn drie tot vijf leerkrachten, onder wie mensen uit de lerarenvereniging, en twee tot drie experts uit het hoger onderwijs. De noodzakelijke inhoudelijke expertise lijkt me daarmee zeker afgedekt te zijn.

Hoe worden die aangeduid? Zeker wat de leraren betreft, hebben we een evenwicht proberen te vinden. Aangezien de ontwikkelcommissies de opdracht hebben om eindtermen te ontwikkelen voor de eerste graad secundair onderwijs, hebben we aan de lerarenverenigingen gevraagd om in de eerste plaats leerkrachten af te vaardigen die actief zijn in de eerste graad secundair onderwijs. In de praktijk zijn ook een aantal leerkrachten afgevaardigd van de tweede graad secundair onderwijs.

Aanvullend op de vertegenwoordiging van de lerarenverenigingen, worden leerkrachten afgevaardigd via de onderwijskoepels en het GO! zodat voldaan kan worden aan de bepaling van het decreet die aangeeft dat zowel leraren uit de betrokken graad als leraren uit de aansluitende graden moeten worden betrokken. Dit is niet zo evident omdat er bijvoorbeeld geen lerarenvereniging actief is voor het lager onderwijs. Wij moesten een manier vinden om die leraren erbij te betrekken en dat heeft geleid tot de werkwijze die we gevolgd hebben.

U weet dat, als eindtermen ontwikkeld zijn, er zich nog een valideringscommissie over buigt. Ook daar is een heel proces van samenstelling en werkwijze gebeurd.

Intussen is elk van de ontwikkelcommissies van start gegaan en zeer intens aan het werken. Ik laat die ontwikkelcommissies wel in alle autonomie werken. Het lijkt me niet aangewezen dat ik me daar persoonlijk over ga buigen omdat ik er niet van overtuigd ben dat dit tot beste eindtermen zal leiden.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Sta me toe me toch wel zorgen te maken, zorgen over de clustering. Ik neem er een aantal: wiskunde, wetenschappen en technologie; Nederlands, vreemde talen en cultuur; historisch en ruimtelijk bewustzijn. Waarom maak ik me daar zorgen over? Omdat het eigenlijk allemaal vakken zijn – vakken, u hoort het mij goed zeggen –, de vakkenlijst blijft bestaan. De eindtermen worden gekoppeld aan vakken. Waarom doen we dat? Omdat we willen dat die vakken worden gegeven door leerkrachten die inhoudelijk expert zijn. Eigenlijk zouden alle leerkrachten niet een ander of voldoende geacht, maar een vereist bekwaamheidsbewijs moeten hebben. Dat is eigenlijk het uitgangspunt van alles.

Als die eindtermen dan worden geclusterd – wiskunde, wetenschappen en technologie zijn er drie –, dan bestaat de kans dat het al een compromis op zichzelf wordt voor de eindtermen wiskunde of voor wetenschappen of voor technologie. Hetzelfde voor Nederlands, vreemde talen en cultuur. Ik snap dat u zegt dat er verbanden moeten zijn en dat we die op elkaar moeten afstemmen, maar dat is wel nog iets anders dan dat er binnen een ontwikkelcommissie al een compromis moet worden gemaakt tussen Nederlands, vreemde talen en cultuur.

Historisch en ruimtelijk bewustzijn. Ik had de eer om aanwezig te zijn op het congres van de leerkrachten aardrijkskunde. Er zijn allerlei bewegingen die op een of andere manier vinden dat het vak moet worden samen gegooid. Een geoloog of een geograaf is echt iets anders dan een historicus. Wil dat zeggen dat er geen verbanden zijn tussen die vakken? Absoluut niet. Ik denk dat er zijn op het vlak van economie, als we kijken naar de discussie van aardolie en wat dat dat teweegbrengt in de wereld zowel historisch, economisch als aardrijkskundig, maar dat is nog iets anders dan dat die eindtermen samen moeten worden ontwikkeld, want nadien moeten ze terug in vakken komen.

De vakken zijn niet afgeschaft. Ik maak me daar ernstig zorgen over. Mijn oproep aan die commissies is erover te waken dat elke eindterm ook op zichzelf staat en niet enkel in relatie tot. De N-VA zal die eindtermen heel kritisch bekijken. Ook maatschappelijke oriëntatie (MO) en plastische opvoeding (po) maken zich daar zorgen over.

Een andere vaststelling is dat er op het terrein nog een aantal experts zijn zoals Sensoa en andere organisaties die heel wat expertise hebben en die daar niet in zitten. U zegt dat die commissies zijn vastgelegd met experts. In de commissie historisch en ruimtelijk bewustzijn bijvoorbeeld zitten twee leerkrachten. Dat zijn geen leerkrachten die een master geschiedenis en een master geografie of geologie hebben, dat zal een van beide zijn. Ik vrees dat de terreinkennis en domeinkennis daar wat verloren zal gaan. Wat is uw visie daarop?

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Minister, er is een bezorgdheid op het terrein of alles binnen de voorziene timing zal lukken.

Kunnen wij inzage hebben in de lijsten van de ontwikkelcommissies in het kader van transparant bestuur?

Ik heb dezelfde bezorgdheid als de heer Daniëls. Wij willen er zeker van zijn dat er voldoende inhoudelijke vakexperten in elke commissie zitten. Wanneer het over taal gaat, zou ik als classica die ook Frans heeft gegeven wel redelijk breed kunnen werken, maar vraag me niet om bijvoorbeeld eindtermen Engels vast te leggen, ook al ben ik Engelstalig.

Is er een evenwicht tussen de netten en koepels? Zijn alle strekkingen evenredig vertegenwoordigd?

Wat de experts van buiten het onderwijs betreft, werd al verwezen naar Sensoa. Ik denk dat dit heel belangrijk is aangezien we vaststellen dat er zware lacunes zijn wat relationele en seksuele vorming betreft. Ik wil het echter ook hebben over de expertise inzake onderwijs van *cavaria*, de Vrouwenraad en dergelijke meer. In bepaalde vakken moet aandacht worden besteed aan de impact van genderstereotypen. Wanneer ik bijvoorbeeld aan het vak economie denk, denk ik aan de loonkloof en de loopbaankloof. Zijn dat zaken waar rekening mee zal worden gehouden? Als daar niemand aan tafel zit die deze gevoeligheid, deze problematiek kent en goed kan verklaren, dan is dat een probleem. Het is vandaag zeker nodig om tegen genderstereotypen te ageren en nuttig om de loonkloven en dergelijke uit te leggen.

Ik wil er dan ook voor pleiten om, indien dit nog niet het geval zijn, breed te gaan in die expertise van buitenaf. Het is inderdaad moeilijk om te vergaderen met vijftig mensen aan de tafel, maar het zou ook een grote gemiste kans zijn om bepaalde stemmen niet te horen in het debat en een aantal zaken te missen in die eindtermen. We willen eerder specifieke, duidelijke en concrete eindtermen wanneer het gaat over burgerschap, relationele en seksuele vorming maar dan moeten die experts ook mee aan tafel zitten.

De voorzitter: De heer de Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Minister, voor mij is de essentie van uw antwoord dat u stelt dat er zeven ontwikkelcommissies komen die aparte eindtermen maken voor de zestien sleutelcompetenties, vanuit de grote zorg voor coherentie tussen het geheel.

Wetende dat het Vlaams Parlement zijn rol te spelen heeft, pleit ik er persoonlijk voor om respect te hebben voor de autonomie van de ontwikkelcommissies en hun ons volledige vertrouwen te geven. Uiteraard zullen we in deze commissie het nodige debat voeren.

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): De heer Daniëls zegt hier terecht dat de vakkenstructuur eigenlijk niet afgeschaft is. We horen heel veel geruchten in de eerste graad dat men van plan is om ook de vakken te clusteren. Ik weet dat dit inderdaad niet uw bevoegdheid is, maar ik vraag me toch af of we daar op een of andere manier niet op kunnen toezien. Als de vakken die de heer Daniëls heeft opgesomd worden geclusterd, dan ben ik bezorgd over de inhoud daarvan en zitten we nog een stapje dichterbij de eerste graad.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: In het decreet is sprake van zestien sleutelcompetenties. De eindtermen worden aan een sleutelcompetentie gehangen. Wij hangen die niet aan een vak. De vakkenlijst blijft bestaan maar de verkaveling over de vakken gebeurt niet door ons. Dat is de afspraak die is gemaakt in het decreet. Ik zal er ook heel zorgvuldig over waken dat die sleutelcompetenties niet worden geclusterd.

Mevrouw Brusseel, wat de aanpak voor Nederland, Frans en Engels betreft, zijn er gelijkaardige inhouden. Dat moet een beetje op elkaar afgestemd zijn. Het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS) heeft de bestaande eindtermen gescreend. Zij hebben ongelofelijk veel werk gedaan. Voor mij was het heel interessant om te zien hoe die verkaveling, en ik wil geen kritiek leveren op het verleden, heeft geleid tot heel andere concepten binnen bepaalde eindtermen.

Dat vind ik nu echt erg. We hebben hier de opdracht gekregen om te verminderen en ze meer helder te maken. Dus zou ik graag hebben dat ze qua samenstelling op elkaar zijn afgestemd. Dat is de reden waarom we clusteren, niet wat de output betreft, maar wat de aanpak betreft, met experts erin.

De experts die erin moesten zitten, moeten uit het hoger onderwijs komen, collega's. Dus gaan we ze ook uit het hoger onderwijs halen. We hebben gekozen voor een beperkte aanpak.

Mevrouw Chombar van STEM heeft gevraagd om input te leveren. Ik kan al die platformen erin steken of we kunnen de input vragen. We hebben dat gedaan: Sensoa, STEM. We hebben heel veel input gekregen. Mijn administratie heeft al die input verwerkt en heeft bekeken welke nuttige elementen daaruit naar voren komen. Zij hebben geprobeerd om die ontwikkelcommissies zo goed mogelijk voor te bereiden. Het is niet zo dat ze daar een wit blad leggen en vragen: 'Zeg het eens, mensen, wat zouden we kunnen aanbieden?'

Neen, ze hebben bekeken wat er vandaag al bestaat, hoe we daar overlap kunnen wegnemen, wat de nieuwe inhouden zijn – zoals burgerschap, waar ook al wat bestaat, maar waar we veel meer gefocust een aantal eindtermen moeten maken –, wat de input is die we van elders hebben gekregen en hoe we daarmee aan de slag kunnen. Dat is de manier waarop ze werken.

Mevrouw Brusseel, u vroeg naar de evenwichten. Dat was een heel moeilijke zoektocht. Maar uiteindelijk is iedereen akkoord gegaan: het GO!, de Onderwijskoepel van Steden en Gemeenten (OVSG), de kleine onderwijs-verstrekken, het katholieke onderwijs. Ze zijn allemaal akkoord gegaan met de aanpak die we volgen.

Het is ook de eerste keer dat er individuele leerkrachten bij worden betrokken. Jullie hebben dat gevraagd. Het was een nieuwe aanpak. We moesten die dan vinden. Hoe zoek je die leerkrachten? Want, tja, ik ken natuurlijk ook wel een paar leerkrachten uit Torhout die dat graag zouden doen en waarvan ik denk dat ze dat goed zouden doen. Maar we moeten natuurlijk vermijden dat die leerkracht zijn hoogstpersoonlijke visie daarin propt. Daarom hebben we besloten om de lerarenverenigingen te vragen. We hebben echt zo bekeken hoe die samenstelling kon gebeuren.

Die samenstelling is publiek, mevrouw Brusseel. De heer Daniëls heeft de voorlopige samenstelling al vernomen. Ondertussen is de samenstelling definitief. Het kan op twee manieren. Hoewel, een schriftelijke vraag aanvullen kan ik niet. Ik stel dus voor dat ik de definitieve samenstelling aan het commissiesecretariaat overmaak. U kunt die gewoon zien. We hebben ervoor gekozen om met relatief kleine groepen te werken. Er is een validering. Ook onze inspectie wordt daar dus bij gehaald. Dat is een hele commissie met externen, die zullen valideren of dat werk wel goed gedaan is. En dan moet dat nog naar het parlement komen. Dat zijn dus drie stappen die moeten worden gezet.

Collega's, ik weet dat de timing scherp is. De mensen binnen AHOVOKS die dat begeleiden, zijn eigenlijk bijna dezelfde mensen die ook de dossiers in verband met duaal leren uitwerken. We bekijken of we daar voor versterking kunnen

zorgen. Het is een titanenwerk om de eindtermen voor die eerste graad afgewerkt te krijgen. We werken volgens een afgesproken schema om tegen de zomer onze voorstellen voor die zestien sleutelcompetenties te hebben.

Collega's, er is twee jaar lang enorm veel input gegeven door heel veel mensen. U, parlementsleden, hebt daar ook aan meegewerkt. Ik ben niet van plan om nog eens heel die ronde te doen. We moeten nu voortwerken met de input die gegeven werd. Ik begrijp heel veel zorgen, maar ik vind ook dat je de mensen moet laten werken op het terrein. Ze komen heel veel samen. Er zijn ook wel stevige discussies. Want, hoe concreet of hoe niet concreet zul je werken? Hoeveel ruimte is er nog voor het terrein? En hoe blijf je trouw aan de gegeven opdracht, namelijk consuminderen, niet alles dichtbetonnen, maar ook heldere, sobere en minder eindtermen maken? Want tegelijk zijn er meer uitdagingen en komen er nieuwe competenties bij. Dat is de manier waarop we werken. Ik hoop u zo verduidelijking te geven. Maar nogmaals, zoals afgesproken komen er eindtermen per sleutelcompetentie. We zullen die niet clusteren.

Mevrouw Krekels, de vakkenlijsten en de verkaveling over de vakken gebeurt door de koepels. Maar als de vakkenlijst blijft bestaan, moet je er ook wel eindtermen in verwerken. Maar dit is niet mijn taak. Ik moet eindtermen koppelen aan sleutelcompetenties. Dat staat zo in het decreet en dat zullen we ook zo uitvoeren.

Tot slot: ik begrijp alle zorgen die hier werden geuit en ik onderschrijf ze ook. Maar we moeten wel vooruit. Het kan niet dat je elke week bekijkt: 'Wat voor eindterm heb je nu gemaakt?' en daar dan commentaar op geeft. Ik begrijp dat iedereen allerlei zaken kritisch tegen het licht houdt, maar ik zou toch ook graag hebben dat we die grote hervorming, waarvan iedereen nu toch overtuigd is dat het een grote hervorming is, ook goed kunnen inzetten. Maar dat betekent dat de groepen die nu aan de slag zijn, ook wel echt moeten werken.

Ik heb mij ook niet gemengd bij de keuze van welke expert voor welke commissie. Het zijn niet mijn vrienden en vriendinnen die daarin zitten. De ene ken ik, de andere niet. We hebben het aan de groepen onderling overgelaten om daar de nodige expertise in te voorzien. 'The proof of the pudding is in the eating.' Dus hopelijk zullen we vruchtbaar en goed werk zien, zodra ze gemaakt zijn.

U zult daar allemaal uw zegen over mogen geven. En gelet op mijn wortels, mag ik over zegeningen spreken in dezen.

De voorzitter: Ik moet nog niet de absolutie geven.

De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Voorzitter, daar dacht ik inderdaad ook aan.

Collega's, even ernstig, want dit gaat inderdaad over serieuze en zeer belangrijke zaken in ons onderwijs. Het gaat over de basis, de minimumdoelen voor al onze leerlingen. De opdracht is inderdaad zeer duidelijk: ambitieus, concreet en 'kennisgeëxpliciteerd'. We gaan er ook heel nadrukkelijk naar kijken.

Aangezien de vakkenlijst blijft bestaan en de eindtermen worden gekoppeld aan vakken, lijkt het mij zeer expliciet de bedoeling te zijn dat de vakken ook in de realiteit blijven bestaan. Want anders kom je op het probleem dat je in de bekwaamheidsbewijzen mensen vakken zult laten geven die daar eigenlijk niet voor zijn opgeleid. Dat wil volgens mij de facto zeggen dat het clusteren van vakken eigenlijk een aanfluiting van de werkelijke inhoud is.

Ik neem aan en hoor op de verschillende banken dat we dat niet zullen laten gebeuren. Want dan kunnen we wel ambitieuze en concrete eindtermen maken

met kennis, in de hoop dat de mensen die het zullen geven het heel goed beheersen, maar als het dan nadien wordt gegeven door iemand die niet de finesses van dat vakgebied in de vingers heeft, worden de eindtermen die we dan hebben gemaakt, de facto uitgehold. Minister, ik neem aan dat u dat mee met ons opvolgt.

We zijn nu bezig met de eindtermen van de eerste graad. Die wordt voorafgegaan door het basisonderwijs. En erna heb je de tweede en de derde graad. Met mijn vragen en opmerkingen wil ik de zaken niet vertragen of complexer maken. Maar de vraag is natuurlijk wel in welke mate we in de eerste graad andere zaken zullen kunnen doen, wetende wie er uit de lagere school binnenkomt. Want die doen het nu met de eindtermen die daar gelden. Je kunt dus geen grote 'gap' maken met de zaken die daar gelden. Misschien is het wel de vraag om hier en daar bij te sturen. Dat moeten we ook bewaken in de verdere uitwerking.

We kijken uit naar het werk dat de commissie oplevert. Het is zoals de heer De Meyer zegt: we hebben er in het kaderdecreet expliciet voor gekozen dat het Vlaams Parlement in deze belangrijke materie instaat voor zowel de zegen, de absolutie als alle andere zaken die in die termen kunnen worden gevat. Daar zullen we naarstig en stevig en inhoudelijk op werken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ann Brusseel aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de renovatie van het Koninklijk Conservatorium van Brussel – 983 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Paul Cordy

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Collega's, op 1 juli 2017 was het dossier al in een vergevorderd stadium. Neen, niet vergevorderd. Het was al heel lang een bekommernis – ik zal het zo zeggen. Op 1 juli 2017 dus trad eindelijk de nv Koninklijk Conservatorium van Brussel in werking. Enfin, 'werking': dat is een relatief begrip. Deze nv werd opgericht in samenspraak met de Regie der Gebouwen, School Invest en de Federatie Wallonië-Brussel. De feitelijke renovatie van de site aan de Regentschapsstraat zal gebeuren binnen het kader van deze nv, die aansluitend ook zal instaan voor de exploitatie van de gebouwen.

We hebben het hier al vaker gehad over de schrijnende toestand waarin het conservatorium zich vandaag bevindt en over de noodzaak van een hoogdringende totaalrenovatie. Door de complexiteit van het dossier en de aanwezigheid van meerdere betrokken partijen lijken er echter maar weinig concrete vorderingen te worden geboekt. En als ik het zo zeg, ben ik eigenlijk vriendelijk, collega's. Alle tot dusver gedane prognoses over de startdatum van de feitelijke werkzaamheden werden niet gehaald. Rekening houdend met de termijnen, nodig voor de opstelling van het lastenboek, het masterplan, de openbare aanbesteding, de aanvraag van vergunningen – ook altijd plezant in Brussel – en het contracteren van aannemers, komt eerder 2023 in zicht als het jaar waarop de werkzaamheden eindelijk zullen aanvangen. 2023: het lijkt een sciencefictionfilm, maar neen, het is gewoon het Koninklijk Conservatorium dat staat in te storten.

Tijdens de werken zal de Erasmushogeschool gedeeltelijk of mogelijk in het geheel niet langer gebruik kunnen maken van de leslokalen. Bij het zoeken naar een voorlopige vestigingsplaats moet er bovendien rekening worden gehouden met de aanwezigheid van een concertzaal. Ook deze, collega's, wordt frequent

gebruikt. Om hierover te kunnen beschikken, dient de Erasmushogeschool tot drie jaar vóór aanvang van de werken de nodige afspraken met andere partners te sluiten. U kunt zich voorstellen dat men zomaar niet BOZAR binnenwandelt om te vragen of er volgende maand een concert kan worden georganiseerd.

Minister, er zijn dus een aantal problemen. Vandaar mijn vragen.

Hebben de federale en Brusselse betrokken instanties, respectievelijk de Regie der Gebouwen en Beliris, recent nog naar u gecommuniceerd over de timing van de renovatie?

Op welke manier zult u ondersteuning kunnen bieden aan de Erasmushogeschool in de zoektocht naar een voorlopige vestigingsplaats? Wordt er overleg gepleegd met Vlaams minister Sven Gatz?

De huur van de voorlopige infrastructuur, inclusief concertzaal, zal een behoorlijke financiële inspanning van de Erasmushogeschool vergen. In welke mate zal hieraan worden tegemoetgekomen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Brusseel, dank u voor deze opvolgingsvraag. Het is niet de eerste keer dat we hierover discussiëren. Ik kan u zeggen dat ik uw frustratie honderd procent begrijp. Meer nog: ik deel ze en dat weet u.

Op de raad van bestuur van de nv Conservatorium is de problematiek van de timing van de renovatie aan bod gekomen in november 2017.

Beliris staat in voor de eerste fase van de studie. Die studie gebeurt onder de verantwoordelijkheid en op kosten van de Federale Regering. De Vlaamse Regering zit hier niet tussen. Beliris heeft een timing naar voren geschoven die leidt tot een start van de renovatiewerkzaamheden in 2023, zoals u hebt gezegd.

Daarna was er een werkvergadering op het kabinet van federaal minister Jan Jambon met de verantwoordelijke raadgever, de dossierverantwoordelijke van de Franse Gemeenschap en die van mijn kabinet. Beide gemeenschappen hebben expliciet gevraagd waarom het in godsnaam zolang moet duren om een studietraject te doorlopen. Wij hebben herinnerd aan de bepalingen in de aandeelhoudersovereenkomst die voorziet dat de Regie der Gebouwen tot de renovatie verantwoordelijk blijft voor de instandhouding van de site. De Regie der Gebouwen zal deze verantwoordelijkheid opnemen.

Vanuit de Vlaamse Regering heb ik op 14 december 2017 een brief geschreven aan vicepremier Didier Reynders, die verantwoordelijk is voor Beliris. Ik maak daarin mijn beklag over de zeer lange doorlooperperiode. Dit kan niet.

Tot mijn vreugde heeft minister Reynders mij op 10 januari 2018 een antwoord gestuurd waarbij hij – val niet van uw stoel – alle steun toezegde voor een zo snel mogelijke realisatie, maar tegelijk wijst op een aantal aandachtspunten en voorzorgen, zoals de Brusselse regelgeving inzake beschermde monumenten en de vertraging die opgelopen is door rechterlijke procedures naar aanleiding van de toewijzingsprocedure van de studie. De opening van de offertes voor het masterplan wordt nu tegen 21 maart 2018 gepland.

Het lijkt mij nuttig de generieke regels die gelden bij de financiering van het hoger onderwijs via enveloppefinanciering in herinnering te brengen. Voor het praktisch voorzien in voorlopige huisvesting moet de Erasmushogeschool zorgen. De hogeschool moet binnen haar werkingsmiddelen proberen tot een oplossing te komen. Wij willen natuurlijk samen met minister Gatz kijken hoe dat kan.

De gewone investeringstoelage van de Erasmushogeschool, die in 2018 iets meer dan een miljoen euro bedraagt, kan volgens de geldende decretale regels niet worden aangewend voor de verhuizing en tijdelijke huisvesting want de Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat dergelijke investeringsmiddelen uitsluitend mogen bijdragen tot de dekking van de uitgaven voor de aankoop van gebouwen, voor de gehele of gedeeltelijke nieuwbouw of verbouwing, voor de voorafgaande afbraakwerken, voor de omgevingswerken, voor de eerste uitrusting en dergelijke zaken.

Om voor de financiering van de investeringen in aanmerking te komen, moet de hogeschool bovendien eigenaar zijn van het onroerend goed, ofwel een zakelijk recht bezitten op het onroerend goed voor ten minste dertig jaar. Als het gaat om tijdelijke huisvesting, kunnen wij die investeringstoelage op basis van de huidige regels niet aanwenden. Maar zoals ik al zei, is dit een heel precaire situatie, ook voor de Erasmushogeschool. Ik kan samen met minister Gatz eens kijken of we daar wat soelaas kunnen bieden. Want zodra de renovatie uitgevoerd is, zal de vraag rijzen onder welke voorwaarden de conservatoria de gerenoveerde infrastructuur kunnen gebruiken. Dat moeten we ook nog oplossen. Maar de eerste grote berg waar we voor staan, collega Brusseel, – daarover zult u het met me eens zijn – is zorgen dat de renovatie eindelijk kan gebeuren.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Minister, dank u voor uw antwoord. Ik denk dat ik in het verleden ook al heb gezegd dat wij hier de vragen kunnen stellen, u de stand van zaken kunt geven die u gekregen hebt via uw medewerkers op werkvergaderingen, maar dat het de Federale Regering is die nu verantwoordelijk is voor dat gebouw en voor het kunnen starten met de renovatie. Voor een aanzienlijk deel van de procedure is men federaal verantwoordelijk.

Ik vind het zeer charmant dat minister Reynders durft te schrijven dat het project al zijn steun heeft, maar dan te wijzen op aandachtspunten die bij de Brusselse Regering liggen... Mocht ik niet zo positief staan tegenover de mensheid en als humaniste niet zo een warm gevoel hebben over de mensheid, dan zou ik durven vermoeden dat minister Reynders er graag wat langer over doet om ondertussen, 'en passant', de Brusselse Regering met de vingers te kunnen wijzen, want daar zit hij zelf niet in. Misschien, misschien is dat iets dat hem stoort. Het zou kunnen, hé. Uiteraard ben ik niet zo cynisch en denk ik dat het gewoon een probleem is van overwerkt zijn, misschien? Een te klein kabinet? Beliris? Een te ingewikkelde regelgeving? Het allemaal niet zo goed meer begrijpen of niet helder zien? Niet genoeg in Brussel zijn om te zien dat dat monument op instorten staat? Dat zou ook kunnen. Is hij niet uit Luik afkomstig? Zou het dat zijn? Ik weet het niet, ik weet het niet.

Ik durf dus ook geen conclusies trekken, minister, net als u. Maar dergelijke brieven zijn toch wel voor mensen van goede wil zoals u en ik in dit dossier, redelijk pijnlijk om te moeten lezen. U krijgt hierover al vragen van mij sinds u minister van Onderwijs bent, ik stel hier al vragen over sinds ik parlements lid ben en dat is nu toch al een kleine negen jaar. Had men mij in 2010 gezegd dat het 2023 zou zijn, ik zou eens gelachen hebben. Ik zou eens gezegd hebben: 'Gasten, allez kom, en nu ernstig.'

Maar als er een probleem is met de regelgeving over de bescherming van monumenten, dan zullen wij inderdaad met vereende krachten onze vrienden in de Brusselse Regering aanspreken. Ik stel voor om met vereende krachten ook onze vrienden in de Federale Regering aan te spreken. Wij kunnen dat met meerdere mensen doen. Ik zou alle collega's die goede vrienden hebben in die Federale Regering – en dat geldt ook voor mezelf – met aandrang willen verzoeken om dat eens ernstig te bekijken, want dit kan echt niet zijn. Ik weet

het, de Federale Regering heeft niet alleen de bevoegdheid om voor België een en ander te doen, de rest van de wereld is ook zeer belangrijk, en zeker voor minister Reynders, maar het conservatorium ligt om de hoek van het kabinet van Buitenlandse Zaken. Als je om de hoek van je eigen huis niet ziet dat de boel op instorten staat, dan weet ik niet wat je aan de rest van de wereld te vertellen hebt.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Dit is een lang aanslepend probleem. Ik denk dat het dossier van het Koninklijk Conservatorium voor sommige mensen al langer meegaat dan sommige mensen in de politiek actief zijn, wat het wat en het hoe enzovoort betreft. Het ware probleem is natuurlijk dat we er niet uit geraken omdat er zoveel instanties op zitten en ze er niet uit geraken wie het nu eigenlijk moet betalen. Ooit, onder ESR8, was de raming 60 miljoen euro. Minister, ik weet niet of u enig idee heeft wat die raming op dit moment is, want hoe langer men wacht, hoe groter het probleem, en de bouwkosten stijgen natuurlijk ook. Ik vermoed dus dat langer wachten wil zeggen dat er meer kosten zijn. Het werkelijke probleem van deze instelling is echter natuurlijk dat er zoveel mensen bevoegd zijn, dat er zoveel mensen brieven kunnen schrijven en dat op het einde van de rit niemand ervoor verantwoordelijk is. Dan zegt mijn partij: wijs dan duidelijk toe wie het moet doen. Dat zou allicht beter zijn, om het woord 'staats Hervorming' niet uit te spreken.

Paul Cordy (N-VA): Ik wil me eigenlijk gewoon vooral aansluiten bij de appreciatie van bepaalde personen, die mevrouw Brusseel misschien beter kent dan ik. Daar ga ik me niet over uitlaten, maar ik kan me er iets bij voorstellen. Het is inderdaad zeer jammer voor een instelling als het conservatorium, toch een zeer belangrijke onderwijsinstelling, dat je dan op zulke problemen moet botsen qua huisvesting. We weten natuurlijk ook dat bij een gebouw dat jaren niet wordt gerenoveerd, die kosten niet alleen stijgen door het feit dat de bouwkosten stijgen, maar ook omdat dat verval natuurlijk doorgaat. Het is vooral zeer pijnlijk dat men niet de verantwoordelijkheid kan nemen daar waar men ze allang had moeten nemen. Dat is misschien symptomatisch voor een aantal instellingen of een aantal deelstaten in dit land.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Brussel, u was goed. U hebt uw tijd mogen overschrijden van de voorzitter omdat u zo goed was. Hij was helemaal gefascineerd door u, wat ik zelden meemaak bij onze voorzitter. *(Gelach. Opmerkingen)*

Nog een kleine aanvulling op betogen. Mijnheer Daniëls, dit is geen kwestie van de vraag wie verantwoordelijk is. De verantwoordelijkheid in dezen ligt bij de Federale Regering. Ik wil daar wel duidelijk over zijn. Ik ga me geen verantwoordelijkheid laten aanpraten. Ik heb gebouwen genoeg waar ik zelf verantwoordelijk voor ben. De Vlaamse Regering neemt haar verantwoordelijkheid als het over de bouw gaat, maar dit is iets dat de Federale Regering moet doen. Dat is duidelijk. Er is al van alles geweest. Ze hebben al gezegd dat er discussie over is of men huizen moet afbreken, enfin, ik heb hier nog van alles, maar we zijn daardoor. Als het over de prijzen gaat die u vraagt: de opening van de offertes is gepland voor 21 maart 2018. Ik heb die timing niet gemaakt. Dat is ook totaal niet mijn verantwoordelijkheid en ik ga ze me niet laten aanpraten. Dit moeten zij oplossen. Ik zie vandaag ook in mijn eigen stad gebouwen leegstaan waarvoor de federale overheid ook verantwoordelijk is. Ieder op zijn niveau zijn verantwoordelijkheden. Dit is echter een levende schande, en we zijn het daar allemaal over eens. We willen dat eraan wordt gewerkt. Ik heb ook veel noden, maar dat moet men dan ook daar oplossen. Men heeft het over te veel verantwoordelijken

en trekt dan de paraplu open, maar het is duidelijk: u weet wie verantwoordelijk is voor Beliris. Die verantwoordelijke moet dan zijn verantwoordelijkheid nemen.

Men is soms kwaad op mij omdat ik te snel of te traag ga, maar ik neem wel mijn verantwoordelijkheid, ook als het shitdossiers zijn. We proberen vooruit te geraken, maar dit gebeurt hier niet op de goede manier en niet met het juiste tempo. Ik vind dat heel erg, want het conservatorium is een monument in Brussel. Dat is voor ons van belang en dat moeten we koesteren in de toekomst. Dat wou ik ook nog eventjes kwijt.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Minister, dank voor uw engagement. Het is inderdaad de verantwoordelijkheid van de Federale Regering. Het is de Regie der Gebouwen en het is Beliris, en men moet vooruit willen. Dat is niet om de ene of de andere een plezier te doen. Dat is louter een kwestie van verantwoordelijkheid. Ik zeg dit echt niet om sensationele krantenkoppen te willen maken, maar daar kan eigenlijk op elk moment een steen op iemand zijn hoofd vallen. Dat kan, en wie is dan verantwoordelijk? Ondertussen zitten ze daar immers wel nog in. Dan kan de Federale Regering misschien ook de paraplu openen en misschien gaan beweren dat diegene die het onderwijs inricht op die plaats, verantwoordelijk is. Daar wil ik dan ook nog eens de consequenties van zien, van een dergelijk dispuut. Dat zou ons eigenlijk zeer zuur kunnen opbreken, maar vooral degenen die daar momenteel niet goed zijn gehuisvest, zijn de klos. Dat is hoe het er vandaag aan toegaat. De concertzaal in dat gebouw is prachtig, heeft een fantastische akoestiek. We zouden een beetje trotser mogen zijn op wat we hebben in ons land, en daarvoor zorgen.

Minister, om af te ronden, dank dat u samen met minister Gatz wilt zoeken naar eventuele steun in het geval dat men moet huren in Brussel, want de prijzen zijn hier aanzienlijk.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jo De Ro aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het advies van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) over het M-decreet – 1014 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Paul Cordy

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Voorzitter, op 25 januari publiceerde de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) een advies over de bijstellingen van het M-Decreet. Een van de eerste bedenkingen uit dit advies betreft de verslaggeving vanuit de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's). De Vlor signaleert dat er onduidelijkheid kan bestaan over de vraag of een CLB een bepaald verslag heeft opgesteld, heeft bijgestuurd via een addendum of heeft opgeheven. Daarenboven kan er discussie ontstaan over welke versie van het verslag de meest recente is. Onder meer om van die reden pleit de Vlor voor een centraal platform voor CLB-verslaggeving.

Minister, daarom wil ik u de volgende vragen stellen. Het Vlor-advies wijst erop dat zo'n centraal platform moet worden afgestemd met de LARS-databank (Leerlingen Activiteiten en Registratie Systeem) en dat ook het beheer en gedifferentieerde toegangsrechten moeten worden uitgewerkt. Indien zo'n centraal platform mogelijk wordt gemaakt, moet er ook juridische bescherming zijn voor leerlingen, ouders en personeelsleden betrokken bij een ondersteuningsnetwerk. Wat is volgens u de meerwaarde van – nogmaals – een aparte databank, en welke andere opties zijn er eventueel om een antwoord te bieden aan deze terechte bezorgdheden uit dit advies?

In het advies staat eveneens dat “er heel wat vragen leven over de ondersteuning van leerlingen met gedrags- en emotionele stoornissen. Zo is er een spanning tussen snelle interventie in geval van een crisis bij de leerling (al dan niet in zijn interactie met de school) en de diagnostiek die moet worden doorlopen. De voorwaarden inzake verslaggeving bemoeilijken soms een snelle interventie door het ondersteuningsteam. Deze oplossing ten gronde kan niet worden geregeld in de context van dit decreet.” Minister, welke mogelijkheden ziet u hiervoor?

Het CLB draagt de eindverantwoordelijkheid voor het opmaken van het gemotiveerd verslag. Het is wenselijk tot noodzakelijk dat de leerling zelf in dit besluitvormingsproces wordt betrokken. De betrokkenheid van de klassenraad van de school voor gewoon onderwijs, waar de leerling zich naderhand inschrijft, wordt echter onderbelicht. Hoe kan dit worden bevorderd?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer De Ro, op ons wijzigingsdecreet M is er een zeer interessant advies gekomen van de Vlaamse Onderwijsraad.

Ik ben een grote fan van een centraal beheerde databank met toegangs-, lees-, schrijf- en printrechten. We moeten er alleen voor zorgen dat er voldoende versleuteling is en dat mensen die er niet in moeten, er niet in kunnen. Er moet worden gewerkt met unieke codes. Dat zou, mevrouw Krekels – u zit al helemaal klaar –, in het kader van Tarra een enorme planlastvermindering betekenen. We zijn aan het bekijken op welke manier we dit zouden kunnen realiseren. U weet dat onze administratie grote voorloper is op het vlak van informatiedeling tussen scholen. We kijken of we daar een module kunnen aanbouwen op relatief korte termijn. We moeten natuurlijk rekening houden met het respect voor de privacy en met het zorgvuldig omgaan met informatie en toegangsrechten.

Vandaag stelt de regelgeving dat ouders eigenaar zijn van het gemotiveerd verslag of verslag. Bij inschrijving moeten de ouders het verslag aan de school bezorgen die het dan bij het leerlingendossier voegt. Wanneer de leerling van school verandert, wordt het originele verslag terug aan de ouders bezorgd. Wanneer leerlingen van school veranderen, is de vorige school verplicht om een kopie van het verslag te bezorgen aan de nieuwe school. Ook het CLB van de vorige school is verplicht een kopie van het verslag door te geven aan het CLB van de nieuwe school. Er zijn een aantal bewegingen die dus perfect geautomatiseerd kunnen worden.

In de praktijk leidt dit ertoe dat er een aantal exemplaren in omloop zijn. Vlotte toegang op een centraal punt kan veel planlast voorkomen. Dus ja, daar wordt aan gewerkt.

Dan was er de vraag over gedrags- en emotionele stoornissen. Ik heb daarover hier een tijdje geleden naar aanleiding van het rapport Ondersteuningsmodel mijn grote zorg uitgedrukt. Als je dat leest, zie je dat er heel veel vragen zijn in verband met gedrags- en emotionele stoornissen. Hoe is de praktijk vandaag? Leerlingen doorlopen een kwaliteitsvol handelingsgericht diagnostisch (HGD) traject. Wat is dat? Dat betekent dat voor er een gemotiveerd verslag opgemaakt wordt, er eerst moet worden gekeken wat er met de leerling aan de hand is en hoe daar maximaal op kan worden ingespeeld door de school. Dat traject wordt samen met het CLB doorlopen. Als het CLB het verslag maakt, dan zijn ze mee met de voorafgaande historiek.

In het kader van de opstart van het ondersteuningsmodel werd wel in een uitzonderingsmaatregel voorzien waarbij er al ondersteuning kon worden opgestart, ook al was er nog geen gemotiveerd verslag of verslag en nog geen diagnose van een gedrags- of emotionele stoornis. Dat heeft voor- en nadelen. We zien ook dat dit tot wat zorgen leidt.

In het wijzigingsdecreet verlaten we voor het gemotiveerd verslag de medische diagnose, niet alleen voor type 3 maar ook voor de andere types. We stappen echter niet af van de voorwaarde dat er een gemotiveerd verslag of verslag moet worden opgemaakt. We willen echt dat de onderwijsbehoeften van de leerlingen goed worden bekeken en ook de ondersteuningsnoden van leraren die daaraan mogelijk zijn gekoppeld.

Uit voorlopige gegevens van onze centra voor leerlingenbegeleiding weten we dat in het kader van het ondersteuningsmodel voor ongeveer 1000 leerlingen een gemotiveerd verslag en voor 600 leerlingen een verslag werd afgeleverd. Voor 2600 leerlingen werd alleen een HGD-traject doorlopen zonder dat er een verslag werd opgemaakt. Het niet meer vereisen van een psychiatrische diagnose bij een gemotiveerd verslag zal de toegang tot ondersteuning vergemakkelijken. We stappen echter niet af van de voorwaarde van de opmaak van een gemotiveerd verslag of verslag.

Ook ik word op scholen vaak aangesproken over leerlingen met moeilijk gedrag, en dat baart mij grote zorgen. We zien dat scholen in enorme transitie zijn als het gaat over het omgaan met kinderen met beperkingen. Dat evolueert goed, maar die gedragsproblemen blijven bijzonder moeilijk. De Vlor geeft zelf aan dat dit geen vraagstuk is waarbij we over een nacht ijs mogen gaan. De Vlor geeft ook geen oplossingen, maar vraagt er aandacht voor.

Eerst wil ik het aanbod type 3 beter spreiden over Vlaanderen. We zien dat er witte vlekken zijn. Als je een witte vlek hebt, heb je ook problemen als het gaat over het ondersteunen van kinderen in een gewone school, want daar is dan ook geen expertise. Er zijn een aantal dossiers ingediend die naar de regering komen. Het is de bedoeling om het aanbod wat groter te maken. Ik wil ook betere criteria uitwerken met de CLB's zodat men goed weet waaraan men zich kan houden.

Bij de opmaak van een gemotiveerd verslag is de klassenraad van de gewone school altijd een betrokken actor. In de regelgeving staat dat voor een leerling met specifieke onderwijsbehoeften de klassenraad redelijke aanpassingen moet doen en hiervoor goed moet samenwerken met het CLB en de ouders.

De ouders en zeker de leerlingen zelf moeten betrokken kunnen worden. Het is moeilijk om te zeggen in welke school het beter of minder goed is, omdat we willen dat alle scholen in Vlaanderen daar werk van maken. Als een leerling uiteindelijk een andere studiekeuze maakt, of van school verandert, moet je dan weer die klassenraad wel of niet samenroepen? Dat zou het traject nog meer belasten en misschien ook verlengen.

Het inschrijvingsrecht is duidelijk: leerlingen met een gemotiveerd verslag hebben een onverkort recht om zich in te schrijven, uiteraard rekening houdend met de toelatings- en overgangsvoorwaarden. De school en het CLB moeten altijd samen kijken of het überhaupt kan voor de school.

Jo De Ro (Open Vld): Minister, bedankt voor uw antwoord en ook bedankt voor het enthousiasme waarmee u met de databank wilt gaan werken. Wanneer mogen we daar een doorbraak verwachten? Zal dat tegen volgend schooljaar klaar zijn? Dat zou op het terrein wel wat werk kunnen besparen, maar ook: voor nogal wat kinderen en leerkrachten zou het gewoon vooruitgang betekenen.

Het is zeer goed dat de Vlaamse Regering en de administratie het type 3 beter willen spreiden. Die vraag hebben we hier al een paar keer gesteld, ook in aanloop naar het ondersteuningsmodel en de evaluatie van het M-decreet. Alleen, natuurlijk, de toegang tot het type 3 is in grootstedelijke context niet eenvoudig. Ik vernam ongeveer een jaar geleden van een algemeen directeur die nu op rust is,

dat er, afgaande op het type 3, in heel het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest geen kinderen met gedragsstoornissen zijn. Dat is opgelost.

Natuurlijk zijn er in een stad als Antwerpen en Brussel ook kinderen met gedragsstoornissen. Alleen ligt voor nogal wat ouders het traject tot een attestering of een verslag dat toegang geeft tot type 3, niet zo eenvoudig. We zullen daar een inspanning moeten doen, met de partners, inzake sensibilisering, want uiteindelijk zijn de scholen niet geholpen, en zijn de kinderen niet geholpen. Alleen door het aanbod uit te breiden – wat natuurlijk een vereiste is, anders moeten de kinderen heel lang op een bus zitten – gaan we er niet komen. Op dat vlak moeten we samen met de onderwijspartners, de CLB's, oudersorganisaties en zelfhulpgroepen bekijken hoe we een vlottere toegang kunnen krijgen en hoe we de psychologische drempels bij ouders kunnen wegnemen.

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Ik vond uw vraag heel interessant, mijnheer De Ro. Ik ben blij dat ze gesteld wordt. Op bepaalde vlakken moeten we misschien toch eens een diepere discussie voeren.

Er is een centraal platform. In het kader van Tarra kunnen we er niet tegen zijn dat dingen worden gecentraliseerd en daardoor planlast wordt vermeden. Zo'n centraal platform houdt inclusief in dat er netoverschrijdend wordt samengewerkt. Ik veronderstel dat we hier spreken over één centraal platform, dat bij wijze van spreken Vlaanderenbreed is en boven de netten gaat.

Sommige problemen die we nu vaststellen, zouden eigenlijk al vermeden kunnen worden als er netoverschrijdend wordt samengewerkt door het CLB en de ondersteuningsnetwerken. Het is natuurlijk nu, bij het doorgeven van verslagen, dat men soms botst op de grens van dat netwerk van een ander net of ingericht door een andere koepel, waardoor de samenwerking soms wat hapert. Als we inzetten op een centraal platform, moeten we ook inzetten op de netoverschrijdende samenwerking. CLB's werken vaak al netoverschrijdend. Als dat nog onvoldoende is, moeten we dat nog versterken. Ondersteuningsnetwerken moeten nog veel meer netoverschrijdend werken. Het ene is gekoppeld aan het andere. Ik vind dat een belangrijke nuance.

De voorwaarden voor het verslag bemoeilijken soms een snelle interventie door een ondersteuningsteam. Dat is een heel dubbel gegeven. Dat gaat vaak over de volgorde waarin we kunnen starten met die ondersteuning. In de omzendbrief staat heel duidelijk dat de scholen voor gewoon onderwijs samen met het CLB en de ouders bepalen wat de ondersteuningsnoden zijn. Scholen leggen op basis daarvan de ondersteuningsvragen bij hun ondersteuningsnetwerk. Binnen de ondersteuningsnetwerken wordt dan afgesproken waar welke ondersteuning door wie in welk volume wordt ingezet. Ondersteuning kan flexibel en op maat worden ingezet naargelang de noden.

De ondersteuningsvraag wordt eigenlijk gesteld door de school van de leerling, opgenomen door het ondersteuningsnetwerk en eigenlijk bepaalt het ondersteuningsnetwerk de facto wat kan en niet kan. Dat wordt inderdaad samen met het CLB afgesproken, maar men botst soms heel vaak op het ontbreken van een gemotiveerd verslag op het moment dat een kind in nood is en in moeilijkheden zit en men de ondersteuningsvraag stelt. Er is een plan, er is een handelingsgericht werken doorgelopen. In het geval van gedrags- en emotionele stoornissen moet dat ook voldoende zijn om ondersteuning te bieden zonder dat er een gemotiveerd verslag of een verslag is. Daar is heel wat onduidelijkheid over, en toch is dat volgens mijn lezing het geval.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): De zorg om het type 3 beter te spreiden wordt door ongeveer iedereen gedeeld.

Minister, het voorontwerp van decreet moet nog een hele weg afleggen voor het ooit besproken wordt in het parlement. Kunt u reeds zeggen of het Vlor-advies mogelijk aanleiding zal geven tot bijstellingen tijdens de procedure die het ontwerp nog moet doorlopen binnen de regering?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Ik wil kort ingaan op een aantal zaken die naar aanleiding van schoolbezoeken naar voren komen. Ik herhaal wat ik al eens tijdens een plenaire vergadering heb verklaard. We moeten niet alleen kritisch durven kijken naar de ondersteuningsnetwerken, maar ook naar het M-decreet zelf, onder meer naar wat daar in 2014 is ingeschreven over de leerlingen van type 3 en over de IQ 60-norm.

We moeten daar kritisch naar kijken omdat de ondersteuningsnetwerken en de leerkrachten hun handen vol hebben aan die leerlingen. Er blijft eigenlijk onvoldoende tijd en energie over om dit rond te krijgen, maar het is net voor die leerlingen dat meer nodig is dan enkel iemand die een paar uur per week langskomt.

Er zijn discussies tussen ouders, leerkrachten, directies en CLB's over de vraag of al dan niet een gemotiveerd verslag moet worden toegekend. We hebben in het decreet ingeschreven dat er bemiddelingscommissies zijn. Ik stel op het terrein echter vast dat zeer weinig mensen van het bestaan van die commissies afweten. Als de school, het CLB en de ouders er niet uit geraken, kunnen we naar een bemiddelingscommissie gaan. Ik denk echt dat we dit veel meer bekend moeten maken.

Dit brengt me uiteraard bij het punt dat mevrouw Kerkels daarnet heeft aangehaald, namelijk de grote verschillen tussen de CLB's die we kunnen zien. Wat is de norm die al dan niet wordt gehanteerd om dit te doen?

Als ze willen aantonen dat het handelingsgericht werken is doorlopen en dat alle stappen zijn doorlopen, krijgen scholen soms het antwoord dat ze nog iets meer kunnen proberen. Er wordt hun echter niet gezegd wat dit is of hoe ze dan moeten doen. Ze moeten hiermee aan de slag gaan, maar ze zitten eigenlijk al aan het einde van hun Latijn.

Minister, ik zou willen voorstellen dat u eens onderzoekt of filmpjes kunnen worden gebruikt. Leerkrachten tikken uit wat aan de hand is, maar iedereen heeft in zijn broekzak een fantastisch registratietoestel zitten. Waarom moeten ze dat allemaal nog uittikken? In andere sectoren wordt tijdens het multidisciplinair overleg een filmpje getoond. Het moet dan niet worden uitgetikt. In het licht van de planlastvermindering lijkt dit me alleszins iets wat aan de privacyregels kan voldoen en de planlast heel wat kan verminderen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer De Meyer, ik zal met de procedure starten. Een advies van de Vlor kan altijd tot bijstellingen leiden. Dit moet nog naar de Vlaamse Regering. De Vlor stelt zich, bijvoorbeeld, heel wat vragen bij de werkingsmiddelen. We moeten hier nog naar kijken. Ik onthoud vooral dat de Vlor het helemaal ziet zitten de grendel los te laten met betrekking tot de duur van de attestering van de kinderen in het basisaanbod. Dat is de basis waarom ik onder meer een advies heb gevraagd. Voor de scholen in het buitengewoon onderwijs die het basisaanbod inrichten, is dit een enorme verlichting. Ik heb hierover met een paar directeurs gepraat. Voor hen is dit de zuurstof die ze nodig hebben. We zien ook in de inspectieverslagen dat ze permanent nagaan hoe ze de kinderen opnieuw in het

gewoon onderwijs kunnen krijgen. Nu kunnen ze opnieuw een zelfstandig traject volgen. We geven hun zelf de verantwoordelijkheid om na te gaan of het al dan niet zal lukken. Voor het ene kind zal dat wel gaan en voor het andere kind zal dat niet gaan. We geven vertrouwen aan de mensen op het terrein. Dit is de hoofdbekommernis. Ik voel dat de Vlor er begrip voor heeft dat we dit willen wijzigen.

Wat de timing betreft, zou ik willen dat de databank er op 1 september 2018 is. Ik ben niet zeker of dit zal lukken. We maken er werk van. Het hangt er een beetje van af of dit al dan niet zal kunnen.

Mevrouw Krekels, het betreft geen databank die per ondersteuningsnetwerk wordt georganiseerd. Het is een centrale databank waar alle attesten in zitten. We moeten nog goed bekijken hoe we voor bepaalde zaken kunnen zorgen. Zo kan een school worden bezocht waar het kind nog niet is ingeschreven. We moeten nagaan wie we al dan niet toegang tot het verslag geven. Dat moet worden afgebakend. Dit zal allicht langs de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer moeten passeren, maar operationeel kan het.

Dat gaat uiteraard over de netten heen, want de ouders zijn vrij te kiezen naar welke school hun kind gaat. U verbindt hier een discussie aan over de belemmering van het netoverschrijdend werken. Dat klopt niet. Het moet worden doorgegeven aan de scholen en de CLB's moeten dit aan elkaar doorgeven. Het is evident dat een centrale databank niet belemmerend zou mogen werken. De netten spelen hier zelfs geen rol in. Het is een centrale plaats of box waar al die attesten worden bewaard. Wie een attest nodig heeft, kan eraan. Dat zou enorme opportuniteiten kunnen bieden.

De discussie over leerlingen van type 3 baart me zorgen. De bemiddelingscommissie moet zeker bekender worden gemaakt, maar ik zit zelf wat gewrongen met de wijze waarop we werken.

Mijnheer De Ro, ik denk dat we, zelfs met de huidige regels, tegemoet kunnen komen aan uw bezorgdheid. Het kan natuurlijk niet dat in bepaalde regio's of in de grootstedelijke context niemand gedragsproblemen heeft en dat dit elders wel gebeurt. Dat is zeer verbazingwekkend. U weet echter dat het nieuw voorontwerp van decreet betreffende de leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding voorziet in een versterking van de CLB's. Indien het Vlaams Parlement dit goedkeurt, komen daar 88 mensen bij. Zij zullen worden ingezet in de regio's met de hoogste densiteit. Normaal gezien, zullen de CLB's die meer kinderen hebben die aantikken, bijvoorbeeld op SES, ook meer medewerkers hebben, en dan kun je wel de sprong maken.

We hebben op mijn kabinet al gediscussieerd over de vraag of de medische diagnose voor type 3 moet worden behouden. Ik ben geneigd om neen te antwoorden, want dat ligt in mijn aard. Ze moeten immers snel ondersteuning krijgen. Er zijn redenen waarom we het M-decreet in het leven hebben geroepen. Dat iemand vanwege familiale moeilijkheden moeilijkheden op school heeft, betekent niet dat hij plots naar het buitengewoon onderwijs moet. We moeten ervoor zorgen dat die scheiding goed kan worden gemaakt. We kunnen in de toekomst gerust nog grondig hierover discussiëren. Dat is geen probleem.

Wat mij betreft, zijn filmpjes geen punt. We geven de centrale leerlingenbegeleiding net de vrijheid. Ik heb geen enkele vormvoorwaarde opgelegd in verband met de wijze waarop het verslag wordt opgesteld. We laten dat over aan de mensen op het terrein. Wat mij betreft, is alles mogelijk. Ze mogen er ook tijdens de les bij gaan zitten. Als er beperkingen zouden zijn, moeten we ze ook meegeven. Als de scholen niet weten dat het ook op andere manieren kan, kunnen we dat gerust aan de scholen laten weten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.